

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.
Postbus 28000
9400 HH Assen

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging**
Directie Energie en Omgeving

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Behandeld door

26 FEB 2018

Datum
Betreft Wijziging Instemmingsbesluit winningsplan Zuidwending-Oost

Instemmingsbesluit

1. Aanvraag

De Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. (hierna: NAM), heeft op 23 mei 2017, gedateerd 22 mei 2017, een verzoek tot wijziging van het Instemmingsbesluit voor het winningsplan Zuidwending-Oost ingediend bij de toenmalige Minister van Economische Zaken, thans de Minister van Economische Zaken en Klimaat (hierna: de minister).

De wijziging betreft het aanpassen van de verwachte duur van de gasproductie uit het voorkomen Zuidwending-Oost van 2014 naar 2024. De gevraagde aanpassing van de einddatum geeft slechts meer tijd om de totale volumes te kunnen produceren waarmee reeds is ingestemd in het instemmingsbesluit van 25 juni 2012 door de minister van Economische Zaken (kenmerk: DGETM-EM / L7074797). De minister is op grond van artikel 36, derde lid Mijnbouwwet (hierna: Mbw) bevoegd te beslissen op deze aanvraag.

2. Beleid gaswinning in Nederland

In het Energierapport 2015 en de Energieagenda van december 2016 is de lange termijn'-visie ten aanzien van de Nederlandse brandstofmix, inclusief de transitie naar een duurzame energievoorziening, uiteengezet. Het in productie brengen van hernieuwbare energiebronnen maakt daar nadrukkelijk onderdeel van uit. Hoewel in de gebouwde omgeving stevig ingezet wordt op het geleidelijk uitfasen van het gebruik van aardgas, speelt aardgas (als efficiënte energiedrager) komende decennia nog een essentiële rol in de Nederlandse energievoorziening. Op dit moment is de Nederlandse energievoorziening nog voor meer dan 90% afhankelijk van fossiele brandstoffen (olie, gas, steenkool), waarbij aardgas voorziet in ruwweg 40% van onze primaire energiebehoefte. Van de fossiele brandstoffen is aardgas de brandstof met de minste CO₂-uitstoot en dus het minst belastend voor het klimaat. In de transitie naar duurzaam is aardgas - voor de industrie, voor het verwarmen van een groot deel van de huizen en voor het in stand houden van een betrouwbare elektriciteitsvoorziening - de komende decennia nog steeds nodig. Wanneer aardgas veilig kan worden gewonnen is het

Ons kenmerk
DGETM-EO / 18021220

Uw kenmerk

Bijlage(n)

wenselijk dit uit de Nederlandse bodem te winnen. Nederland is dan minder afhankelijk van gasimport en de schonere winning in Nederland beperkt ook de met de winning samenhangende mondiale uitstoot van CO₂.

3. Juridisch kader

3.1. Mijnbouwregelgeving

De wijziging van het instemmingsbesluit voor het winningsplan dient te worden getoetst aan de Mbw en de daarop gebaseerde regelgeving. De artikelen 34, 35 en 36 van de Mbw en de artikelen 24, 30 en 31 van het Mijnbouwbesluit (hierna: Mbb) vormen het juridisch kader waaraan een verzoek tot wijziging van het instemmingsbesluit wordt getoetst.

Volgens artikel 34, vierde lid, onder b van de Mbw wordt bij de voorbereiding van een wijziging van het besluit tot instemming van het winningsplan afdeling 3.4 van de Algemene Wet bestuursrecht (hierna: Awb) gevolgd, tenzij de wijziging van ondergeschikte aard is en niet kan leiden tot een andere beoordeling van de effecten van de wijze van winning, alsmede de daarmee verband houdende activiteiten, de effecten van de bodembeweging ten gevolge van de winning en de maatregelen ter voorkoming van schade door bodembeweging, de risico's voor omwonenden, gebouwen of infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan.

De minister kan op grond van artikel 36, eerste lid, slechts geheel of gedeeltelijk instemming weigeren of daaraan voorschriften of beperkingen verbinden indien dat gerechtvaardigd wordt door veranderde omstandigheden of gewijzigde inzichten inzake het belang van de veiligheid voor omwonenden of het voorkomen van schade aan gebouwen of infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan, planmatig gebruik of ten aanzien van nadelige gevolgen voor natuur en milieu.

De minister kan voorts beperkingen en voorschriften stellen of wijzigen indien dat gerechtvaardigd wordt door veranderde omstandigheden of gewijzigde inzichten inzake het belang van leveringszekerheid voor zover het belang van de veiligheid voor omwonenden of het voorkomen van schade aan gebouwen of infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan daardoor niet op onaanvaardbare wijze wordt aangetast.

3.2. Voorbereidingsprocedure wijziging instemmingsbesluit Zuidwending-Oost

De NAM heeft op 23 mei 2017 een verzoek tot wijziging van het vigerende instemmingsbesluit van voor het winningsplan Zuidwending-Oost ingediend. De wijziging betreft het aanpassen van de verwachte duur van de gasproductie uit het gasvoorkomen Zuidwending-Oost van 2014 naar 2024. Er vinden geen activiteiten plaats die inhoudelijke aanpassing van het winningsplan Zuidwending-Oost vergen. Dit verzoek om wijziging van het instemmingsbesluit is nodig om uit het gasvoorkomen Zuidwending-Oost de totale volumes te kunnen produceren waarmee reeds is ingestemd in het vigerende instemmingsbesluit. De aanpassing

van de productieduur van 2014 naar 2024 betreft een wijziging van ondergeschikte aard en leidt niet tot een andere beoordeling van de effecten.

Gelet op artikel 34, vierde lid onder b, van de Mbw, is dit verzoek tot wijziging van het instemmingsbesluit voorbereid met toepassing van hoofdstuk 4 van de Awb. Tevens is het Staatstoezicht op de Mijnen (hierna: SodM) op grond van artikel 127 van de Mbw in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen op het ingediende verzoek om wijziging van het instemmingsbesluit. Tevens is Technische commissie bodembeweging (hierna: Tcbb) op grond van artikel 114 van de Mbw in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen op de ingediende verzoek om wijziging van het instemmingsbesluit.

4. Adviezen naar aanleiding van de aanvraag

Over het verzoek tot wijziging van het instemmingsbesluit voor het winningsplan Zuidwending-Oost hebben de volgende adviseurs, op verzoek van de minister, advies uitgebracht:

- SodM heeft bij brief van 2 augustus 2017 (kenmerk SodM: 17121565) advies uitgebracht;
- Tcbb heeft bij brief van 3 augustus 2017 (kenmerk TCBB/17124961) advies uitgebracht;
- het bestuur van het Waterschap Hunze en Aa's (hierna: het waterschap Hunze en Aa's) heeft bij brief van 1 september 2017 advies uitgebracht (kenmerk: 22309/17-1259);
- het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Pekela (hierna: gemeente Pekela) heeft bij brief van 5 september 2017 advies uitgebracht (kenmerk: 5907);
- het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Veendam (hierna: gemeente Veendam) heeft bij brief van 6 september 2017 advies uitgebracht (kenmerk: 5906).

5. Uitgebrachte adviezen en beoordeling

De reden voor wijziging van het vigerend instemmingsbesluit voor het winningsplan Zuidwending-Oost is de aanpassing van de verwachte einddatum van 2014 naar 2024 voor de productie van het totale volume waarmee reeds is ingestemd. De minister heeft beoordeeld of het verzoek tot wijziging van het instemmingsbesluit Zuidwending-Oost niet leidt tot een andere beoordeling van de effecten van de wijze van winning, eventuele bodembeweging en de risico's voor omwonenden, gebouwen of infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan.

Wijze van winning

Verzoek tot wijziging instemmingsbesluit

De NAM verwacht een totale eindproductie uit het voorkomen Zuidwending-Oost van 622 miljoen Nm³ (Normaal kuub). Meer dan 95% van de verwachte productie is al geproduceerd. Deze wijziging betreft slechts het aanpassen van de einddatum van de productie uit het voorkomen Zuidwending-Oost van 2014 naar

2024, aangezien het voorkomen langer zal produceren dan in het vigerend winningsplan was voorspeld (binnen de bandbreedte van de productievoorspelling in het vigerende winningsplan). Het vigerend winningsplan blijft van toepassing voor alle andere gegevens. Voor het voorkomen Zuidwending-Oost is de verwachte jaarlijkse productie in de periode tot 2024 beperkt.

Advies SodM

SodM heeft bij de beoordeling van de doelmatigheid gekeken naar het totale toegestane productievolume zoals opgenomen in het instemmingsbesluit uit 2012 voor het voorkomen Zuidwending-Oost. De NAM stelt in haar verzoek dat de totale productie uit het voorkomen binnen de onzekerheidsband van het winningsplan blijft. Ter onderbouwing van deze stelling geeft de NAM aan dat volgens het winningsplan de totale productie uit het gasveld in het laatste jaar van het winningsplan maximaal 716 miljoen Nm³ had mogen zijn. De NAM voorspelt in totaal 622 miljoen Nm³ uit dit gasveld te gaan winnen in de periode tot 2024.

SodM heeft de stelling gecontroleerd door na te gaan of het winningsplan 2011 inderdaad een totale productie van maximaal 716 miljoen Nm³ toestaat en of binnen de bandbreedte zal worden gebleven met de thans voorspelde productiecijfers.

Met de door de NAM geleverde productiedata zijn de gerealiseerde jaarvolumes tot en met 2011 bepaald. In het winningsplan 2011 zijn de voorspelde jaarvolumes van 2011 tot en met 2014 opgenomen. Daarbij is aangegeven dat een onzekerheidsbandbreedte van 20% wordt aangehouden op de voorspelde productie. Aan de hand van deze onzekerheid zijn het lage en hoge scenario bepaald.

Voor de totale toegestane productie betekent dit volgens SodM dat deze voorspelde jaarproductie moet worden opgeteld bij de op dat moment bekende totale productie. In het winningsplan 2011 geeft de NAM aan dat tot en met 2010 reeds 506 miljoen Nm³ is geproduceerd.

Gelet op voorgaande is volgens SodM de stelling van de NAM onjuist. De NAM geeft in het winningsplan aan dat de onzekerheid ten opzichte van het meest waarschijnlijke scenario 20% is. Echter baseert de NAM deze maximaal te produceren hoeveelheden op een marge van 20% ten opzichte van de totale productie tot op dat moment. SodM is van mening dat de productie uit het verleden geen onzekerheid meer kent en dat de onzekerheidsmarge alleen geldt voor prognoses. Genoemde marge van 20% moet dus worden gezien als 20% ten opzichte van de totale prognose zoals beschreven in het winningsplan.

Advies Tcbb

De Tcbb is van mening dat de totale nog te verwachten aardgasproductie uit het voorkomen Zuidwending-Oost ongewijzigd blijft. Uit het voorkomen Zuidwending-Oost bedraagt deze productie in de meest optimistische inschatting 716 miljoen Nm³.

Advies decentrale overheden

De gemeente Pekela en het waterschap Hunze en Aa's zijn bij het beoordelen van de aanvraag uitgegaan dat de gaswinning binnen het reeds vergunde productievolume blijft. Volgens de decentrale overheden is sprake van een bestaande gaswinningslocatie van NAM. De wijziging heeft alleen betrekking op de winningsduur. De winning blijft binnen het totale toegestane productievolume en andere wijzigingen zijn geen onderdeel van deze aanvraag.

Beoordeling wijze van winning

De vraag moet beantwoord worden of de effecten van de wijze van winning en de daarmee verband houdende activiteiten thans leiden tot een andere beoordeling. De gevraagde verlenging geeft slechts meer tijd om gas te produceren binnen de reeds eerder ingestemde totale volumes. De NAM heeft aangegeven dat de wijze van winning voor alle andere gegevens conform het vigerende winningsplan blijft.

Tevens heeft de minister gekeken of de winning thans wordt aangemerkt als planmatig. Bij planmatig gebruik en beheer dient er sprake te zijn van een efficiënte winning van de delfstof, waarbij de wijze waarop, het tempo waarmee en de hoeveelheid te winnen delfstof van belang is. De beoordeling draait vooral om de vraag of de door de mijnbouwonderneming in het winningsplan aangegeven winbaarheidsfactor reëel is, gezien de technische parameters en geologische omstandigheden van het gasveld. Daarnaast dient een andere gebruiksvorm van de ondergrond door de gaswinning niet ongewenst onmogelijk gemaakt te worden.

Het voorkomen Zuidwending-Oost betreft een bestaand winningsgebied. Tevens zijn er geen andere gebruiksvormen van de ondergrond voorzien, waardoor een andere gebruiksvorm van de ondergrond door de gaswinning niet ongewenst onmogelijk gemaakt wordt. Gelet hierop is de minister van mening dat met het aanpassen van de productieduur, het winningspercentage van het High Case productiescenario, zoals beschreven in het winningsplan 2011, gehaald kan worden wat aangemerkt wordt als planmatig gebruik en beheer van de ondergrond.

Ten aanzien van de maximale toegestane productie in het voorkomen Zuidwending-Oost merkt de minister het volgende op. Voor de vaststelling van het maximale productievolume bestaan verschillende methodieken. Daarom beziet de minister vanuit zijn rol als vergunningverlener hoe de randvoorwaarden in zijn instemmingsbesluiten op de winningsplannen zodanig geformuleerd kunnen worden, dat het zowel voor de mijnbouwmaatschappijen als de omgeving helder is wat op dit punt wel of niet is toegestaan op basis van het instemmingsbesluit.

Daarbij komt dat aan het begin van een winning het niet exact voorspelbaar is hoeveel er uit een gasreservoir gewonnen kan worden. Daarom werd er in winningsplannen die voor 2017 zijn ingediend door de mijnbouwmaatschappijen bij het opstellen van een winningsplan een onzekerheidsmarge van 20% gehanteerd op de productievoorspellingen. Deze marge bepaalt daarmee de

maximaal verwachte productie (High Case) en de minimaal verwachte productie (Low Case).

De minister hanteert bij de vaststelling van het maximale verwachte productievolume (High Case) voor het voorkomen Zuidwending-Oost een onzekerheidsmarge van 20% over het oorspronkelijke voorspelde productievolume. De oorspronkelijke voorspelling in het winningsplan 2011 bedraagt een productie van 597 miljoen Nm³ met een onzekerheidsmarge van 20%. Het maximaal te produceren volume dat onder dit instemmingsbesluit valt is derhalve 716 miljoen Nm³. De tot 1 januari 2017 gerealiseerde winning is 591 miljoen Nm³. Om die reden is de minister van mening dat de in het wijzigingsverzoek beschreven winning uit het voorkomen Zuidwending-Oost binnen de bandbreedte van de productievoorspelling van het winningsplan 2011 valt.

De minister stelt vast dat door de gevraagde wijziging van het instemmingsbesluit de wijze van winning en daarmee ook de beoordeling niet verandert. Daarbij is de gevraagde wijziging in overeenstemming met de principes van planmatig gebruik en beheer van de ondergrond.

Bodemdaling

Verzoek tot wijziging instemmingsbesluit

In onderdeel 3.1, pagina 6, van het verzoek tot wijziging, beschrijft de NAM de te verwachten bodemdaling, veroorzaakt door gaswinning uit het voorkomen Zuidwending-Oost. Het vigerend winningsplan voorspelde een geringe bodemdaling door gaswinning. Volgens de NAM heeft er geen afwijking van deze voorspelling plaatsgevonden. Het voortzetten van de gasproductie binnen de oorspronkelijke volumegrenzen zal geen extra bodemdaling introduceren. De voorspelde bodemdaling wordt voornamelijk bepaald door de winning van het gas uit het Groningen gasveld.

Advies SodM

SodM heeft de actualisatie van de bodemdalingsprognose van het voorkomen Zuidwending-Oost getoetst en concludeert dat direct boven het gasveld Zuidwending-Oost geen meetpunten liggen waarmee de bodemdaling is gemeten. In de nabije omgeving zijn peilmerken die aangeven dat de bodemdaling van het omringende gebied beperkt is. De bodemdaling is daar ongeveer 1 cm geweest in de perioden van 2003 tot 2013. Hiermee is aannemelijk gemaakt dat de gemeten bodemdaling als gevolg van de productie uit het voorkomen Zuidwending-Oost nog binnen de bandbreedte ligt van de maximaal voorspelde daling van 2 cm in het winningsplan 2011. Wanneer de NAM binnen de volumegrenzen uit het winningsplan 2011 blijft, is aannemelijk dat de bodemdaling ook binnen de prognose zal blijven.

Advies Tcbb

Tcbb kan zich erin vinden dat de laatst gemeten bodemdaling, veroorzaakt door de gaswinning uit voorkomen Zuidwending-Oost, binnen de onzekerheidsmarges

van de voorspelling in het vigerende winningsplan valt. Het voortzetten van de gasproductie binnen de oorspronkelijke volumegrenzen zal dan ook geen extra bodemdaling introduceren ten opzichte van het vigerend winningsplan.

Advies decentrale overheden

Volgens het waterschap Hunze en Aa's zal een wijziging van het instemmingsbesluit voor het winningsplan Zuidwending-Oost niet tot extra winning van het gas leiden en zal bodemdaling niet extra toenemen.

Beoordeling bodemdaling

Een effect van bodemdaling kan zijn dat het relatieve grondwaterpeil in relatieve zin wordt beïnvloed, dat wil zeggen dat het water hoger kan komen te staan ten opzichte van het maaiveld. Dit zou kunnen leiden tot vernatting en daarmee tot nadelige (en voordelige) gevolgen voor natuur en milieu. Het waterschap kan deze gevolgen tegengaan door het waterpeil aan te passen.

Gezien de geringe bodemdaling die werd verwacht als gevolg van de gaswinning van minder dan 2 cm in het diepste deel van de bodemdaling, worden er geen effecten op de waterhuishouding als gevolg van de bodemdaling door gaswinning verwacht. Alleen bij uitzonderlijk zware trillingen kunnen bodemtrillingen gevolgen hebben voor natuur en milieu. Dat is bij gaswinning uit het voorkomen Zuidwending-Oost niet aan de orde. Verder liggen het voorkomen Zuidwending-Oost niet binnen het invloedsgebied van een Natura 2000-gebied of overige milieubeschermingsgebieden, zoals grondwaterbeschermingsgebieden en waterwingebieden. Om die reden verwacht de minister geen nadelige effecten op natuur en milieu door gaswinning uit het voorkomen Zuidwending-Oost.

De minister stelt vast dat de bodemdaling conform de voorspelling in het winningsplan 2011 verloopt en de toegestane bodemdaling niet zal overschrijden. De minister merkt op dat er een aantal monitoringsverplichtingen gelden. Allereerst is in artikel 30 van het Mbb opgenomen dat de uitvoerder metingen verricht naar bodembeweging ten gevolge van het winnen van delfstoffen. De metingen dienen te worden uitgevoerd volgens een meetplan. Het meetplan omvat de duur van de gaswinning en de daarop volgende 30 jaar (artikel 41, eerste lid, van de Mbw), waarbij de NAM gedurende de gaswinning en de daaropvolgende 5 jaar het meetplan jaarlijks dient te actualiseren. De bodemdaling voor het voorkomen Zuidwending-Oost wordt gemeten volgens het meetplan voor Noord-Nederland. Het meetplan wordt jaarlijks ter instemming aan SodM gestuurd. Het meetplan Noord-Nederland is gepubliceerd op www.nlog.nl (via het tabblad Mijnbouw effecten/Bodemdaling/Geodetische meetregisters en GPS metingen). Mocht de periodiek gemeten bodemdaling door gaswinning significant afwijken van de huidige voorspelling dan zal de NAM bij overschrijding van de verwachte bodemdaling de winning niet mogen voortzetten op basis van dit winningsplan.

Bodemtrilling

Verzoek tot wijziging instemmingsbesluit

In het gebied is één beving geobserveerd gedurende de huidige levensduur van het voorkomen. Voor het bepalen van het risico van bodemtrilling door voortzetting van productie van het voorkomen Zuidwending-Oost binnen de oorspronkelijke volumegrenzen heeft de NAM een risicoanalyse uitgevoerd conform de Seismische Risicoanalyse (hierna: SRA), Methodiek voor risicoanalyse omtrent geïnduceerde bevingen door gaswinning – tijdelijke leidraad. Voor het voorkomen Zuidwending-Oost heeft de NAM vastgesteld dat deze in het laagste seismische risicocategorie valt, risico categorie I. Dit betekent dat geen additionele maatregelen nodig zijn.

Advies SodM

SodM heeft het seismisch risico geverifieerd dat door de NAM voor het voorkomen Zuidwending-Oost in kaart is geactualiseerd. In januari 2012 is er een beving geweest in het veld met een magnitude van 1,6. De NAM heeft het risico voor verdere bevingen als gevolg van het produceren van het productievolume van het winningsplan 2011 geanalyseerd. Uit deze analyse volgt dat het voorkomen ligt in categorie I, de laagste categorie van de risicomatrix. Deze analyse is correct uitgevoerd.

Advies Tcbb

Tcbb kan zich erin vinden dat het risico van bodemtrilling door voortzetting van productie binnen de oorspronkelijke volumegrenzen voldoende geanalyseerd is volgens de SRA. Voor het voorkomen Zuidwending-Oost wordt vastgesteld dat deze in het laagste seismische risico categorie valt, en wel risico categorie I. Dit betekent dat geen additionele maatregelen nodig zijn en volstaat monitoring met behulp van het huidige KNMI netwerk.

Advies decentrale overheden

Volgens de Waterschap Hunze en Aa's zal wijziging van het instemmingsbesluit voor het winningsplan Zuidwending-Oost niet leiden tot extra winning van gas en daardoor zullen de effecten op de bodembewegingen niet toenemen. De gemeenten Pekela en Veendam stellen dat het voorkomen worden ingedeeld in SRA categorie I. De bewegingen in de diepere aardlagen als gevolg van mijnbouw zijn volgens beide gemeenten slecht te voorspellen. Zolang er onvoldoende duidelijkheid is over het verband tussen de aardgaswinning en de mogelijke seismiciteit, kan volgens beide gemeenten, eventuele bodembeweging en het gevolg daarvan niet worden uitgesloten.

Beoordeling bodemtrilling

Gasvelden kunnen in het kader van de SRA geclassificeerd worden in drie risicocategorieën: categorie I, categorie II en categorie III. Hierbij is het risico op schade door een beving in risicocategorie I kleiner dan in risicocategorie II en in risicocategorie II weer kleiner dan in risicocategorie III.

De risicocategorie wordt bepaald door de combinatie van scores op zowel ondergrondse (kans op optreden) en bovengrondse factoren (mogelijk effect van een beving) die de hoogte van het risico (kans x effect) kunnen beïnvloeden. Om die reden is er geen algemene duiding per risicocategorie te geven. Een veld kan hierdoor bijvoorbeeld in categorie II uitkomen doordat of de kans op sterkere groundbeweging groter is, of omdat er veel kwetsbare gebouwen of industrie in de omgeving is, of door een combinatie van gemiddelde ondergrondse en bovengrondse factoren.

Ten aanzien van het advies van de gemeente Pekela om niet in te stemmen met de wijziging van het instemmingsbesluit voor het winningsplan Zuidwending-Oost in verband met het risico op bodemtrillingen merkt de minister het volgende op. Het aardbevingsrisico voor het voorkomen Zuidwending-Oost behoort tot de laagste risicocategorie I. SodM onderschrijft dit. Gelet op de indeling in de laagste risicocategorie en de verwachte geringe effecten door bodembeweging (bodemdaling én bodemtrilling), is de kans op gevolgen klein. Gelet op deze verwachting is er geen inhoudelijke aanleiding tot het afzien van de gevraagde wijziging van het instemmingsbesluit.

De minister stelt vast dat het seismisch risico voor het voorkomen Zuidwending-Oost tot de laagste risicocategorie I behoort en de gevraagde wijziging van het instemmingsbesluit niet leidt tot een andere beoordeling van de effecten van bodembewegingen in relatie tot het vigerende instemmingsbesluit.

Risico's voor de veiligheid en schade

Verzoek tot wijziging instemmingsbesluit

Het verzoek tot wijziging bevat een SRA. Omdat de Mmax hoger is dan 2,5 is met een risico-matrix de kans op aardbevingen met significante schade bepaald. De analyse geeft aan dat de risico's voor bevolkingsdichtheid, industriële inrichtingen, speciale gebouwen, vitale infrastructuur en dijnen voor het voorkomen Zuidwending-Oost, door voortzetting van productie binnen de oorspronkelijke volumegrenzen, in de laagste risicogroep valt (categorie I). Om die reden is de NAM van mening dat er geen additionele maatregelen nodig zijn. De beoordeling van de gevolgen van aardbevingen is met SRA methodiek niet langer beperkt tot de "seismische hazard" (seismische dreiging), maar is uitgebreid naar het daadwerkelijke seismische risico (effecten voor omwonenden).

Advies SodM

SodM heeft de risico's geverifieerd die door de NAM voor het voorkomen Zuidwending-Oost in kaart zijn gebracht. SodM is van mening dat de voorkomens Zuidwending-Oost correct is uitgevoerd en dat het voorkomen Zuidwending-Oost zich in categorie I van de risicomatrix bevinden.

Advies decentrale overheden

De gemeente Pekela is van mening dat elke hoeveelheid gas die niet aan de bodem onttrokken wordt, de kans op beweging in aardlagen vermindert. Het risico op schades aan zaken en goederen als mogelijk ook persoonlijk letsel voor de

inwoners, kan volgens de gemeente met het niet verder winnen afnemen, hoe gering dat risico ook wordt geschat. Om die reden vindt de gemeente Pekela dat de winningsperioden niet verlengd moet worden.

Gemeente Veendam vindt dat er nog onvoldoende duidelijkheid is over het verband tussen de aardgaswinning en de mogelijke seismiciteit als gevolg van het onderhavige winningsplan en dat daardoor eventuele bodembeweging en het gevolg daarvan niet kan worden uitgesloten. Gemeente Veendam geeft aan dat aangezien het advies van SodM en de Tcbb nog niet beschikbaar zijn, zij niet positief kunnen adviseren.

Beoordeling risico's voor de veiligheid en schade

De minister heeft de risico's voor de veiligheid voor omwonenden of het voorkomen van schade aan gebouwen of infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan, en de risico's voor het milieu en de natuur beoordeeld. De risicocategorie wordt bepaald door de combinatie van scores op zowel ondergrondse (kans op optreden) en bovengrondse factoren (mogelijk effect van een beving) die de hoogte van het risico (kans x effect) kunnen beïnvloeden. De SRA zoals opgenomen in het verzoek tot wijziging van het instemmingbesluit beziet de eventuele risico's voor omwonenden, gebouwen of infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan. Invloedfactoren die onderdeel zijn van SRA betreffen bevolkingsdichtheid, de aanwezigheid van industriële inrichtingen, speciale gebouwen (zoals ziekenhuizen), vitale infrastructuur en dijken. De scores van deze invloedfactoren in combinatie met een kans op bodemtrilling, komen uit in risicocategorie I wat de laagste risicocategorie is.

De minister stelt, mede op basis van het advies van SodM vast dat de gevraagde wijziging van het instemmingsbesluit niet leidt tot een andere beoordeling van de risico's voor omwonenden, gebouwen of infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan.

6. Besluit

Gelet op artikel 36, derde lid en artikel 34, vierde lid, onder b van de Mijnbouwwet komt de minister samenvattend tot de volgende beoordeling van het verzoek tot wijziging van het instemmingsbesluit.

De minister komt tot de conclusie dat het verzoek tot wijziging van het instemmingsbesluit niet leidt tot een andere beoordeling van de effecten op de wijze van winning, bodembeweging en de risico's voor omwonenden, gebouwen of infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan. De minister is van mening dat met het aanpassen van de productieduur, het winningspercentage van het High Case productiescenario, zoals is beschreven in het winningsplan 2011, gehaald kan worden wat aangemerkt wordt als planmatige winning. Daarnaast verwacht de minister geen nadelige effecten op natuur en milieu door gaswinning uit het voorkomen Zuidwending-Oost.

Gelet op de inhoud van het door de NAM ingediende verzoek tot wijziging van het instemmingsbesluit voor het winningsplan Zuidwending-Oost en de hierover ingewonnen adviezen van SodM, Tcbb en de decentrale overheden wordt de gevraagde wijziging toegevoegd aan het vigerend instemmingsbesluit.

Gelet op de artikelen 34, derde lid, en 36, derde lid van de Mbw;

Besluit:

Het instemmingsbesluit van de Minister van Economische Zaken van 25 juni 2012 (kenmerk: DGETM-EM/L7074797), wordt als volgt gewijzigd. Aan het instemmingsbesluit wordt het volgende artikel toegevoegd:

Artikel 3

Binnen de eerder ingestemde totale productievolumes, bij instemmingsbesluit van 25 juni 2012 door de minister van Economische Zaken (kenmerk: DGETM-EM / L7074797), verkrijgt de Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. een termijn tot 31 december 2024 om het maximale productievolume van 716 miljoen Nm³ voor het voorkomen Zuidwending-Oost te realiseren.

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
namens deze,

MT-ljd Directie Energie en Omgeving

Tegen dit besluit kan degene wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de Minister van Economische Zaken en Klimaat, directie Wetgeving en Juridische Zaken, Postbus 20401, 2500 EK Den Haag.